

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6557/2567

บริษัท อ.โจทก์ บริษัท ส.จำเลย บริษัท น.จำเลย ร่วม

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 303

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยในฐานะที่จำเลยเป็นลูกหนี้ของจำเลยร่วม ซึ่งโจทก์และจำเลยร่วมทำสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องต่อกัน เพื่อโอนสิทธิเรียกร้องที่จำเลยร่วมมีอยู่ต่อจำเลยไปให้โจทก์ โดยโจทก์จ่ายเงินเป็นค่าตอบแทนให้จำเลยร่วม นิติสัมพันธ์ของโจทก์และจำเลยร่วมจึงเป็นไปตามสัญญาโอนสิทธิเรียกร้อง เมื่อโจทก์อ้างว่าได้มีหนังสือบอกกล่าวแจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังจำเลยโดยชอบแล้ว โจทก์ในฐานะผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง จึงมีสิทธิเรียกร้องเอาหนี้สินที่จำเลยค้างชำระอยู่แก่จำเลยร่วมได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 303 และ มาตรา 306 ซึ่งหนี้สินที่จำเลยมีอยู่ต่อจำเลยร่วมเป็นหนี้ตามสัญญาซื้อขายสินค้าที่จำเลยซื้อไปจากจำเลยร่วม นิติสัมพันธ์ของโจทก์และจำเลยจึงเป็นไปตามสัญญาซื้อขายสินค้าที่จำเลยและจำเลยร่วมทำไว้ต่อกัน เมื่อความรับผิดชอบของจำเลยร่วมกับโจทก์เป็นไปตามสัญญาโอนสิทธิเรียกร้อง แต่ความรับผิดชอบของจำเลยกับโจทก์เป็นไปตามสัญญาซื้อขายสินค้านี้แล้ว จึงเป็นคนละส่วนกัน โจทก์ย่อมสามารถฟ้องจำเลยร่วมตามสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องได้ หากการผิดสัญญาโอนดังกล่าวทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย และสามารถฟ้องจำเลยตามสัญญาซื้อขายได้เช่นกัน หากโจทก์ไม่ได้รับชำระหนี้ตามสัญญาซื้อขายที่จำเลยร่วมนำมาโอนให้แก่โจทก์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องข้อ 12 มีข้อความระบุไว้อย่างชัดแจ้งว่า หากโจทก์ไม่ได้รับชำระหนี้ ไม่ว่าด้วยเหตุประการใด ๆ จำเลยร่วมตกลงยินยอมชดเชยหนี้ที่ค้างพร้อมดอกเบี้ย และข้อ 18.2 มีข้อความระบุชัดว่า โจทก์มีสิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีได้ทั้งกับจำเลยร่วม และกับจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ของจำเลยร่วมด้วย ส่วนความรับผิดชอบของจำเลยร่วมและจำเลยที่จะต้องรับผิดชอบต่อโจทก์อย่างไรบ้างนั้น ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงตามข้อต่อสู้ของจำเลยร่วมและจำเลย แม้การฟ้องคดีของโจทก์ซึ่งเคยฟ้องจำเลยร่วมมาก่อนที่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้โดยอ้างใบส่งสินค้า/ใบกำกับภาษี และใบวางบิล ซึ่งตรงกับเอกสารที่ใช้เป็นหลักฐานในการฟ้องจำเลยคดีนี้ แต่ความรับผิดชอบของจำเลยร่วมและความรับผิดชอบของจำเลยเป็นไปตามสัญญาคนละส่วนกัน เมื่อโจทก์ได้รับความเสียหายเป็นการถูกโต้แย้งสิทธิโจทก์ย่อมสามารถฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้ ไม่ใช่เรื่องการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตแต่อย่างใด

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 9,760,036.18 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของต้นเงิน 9,137,120.40 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยให้การและแก้ไขคำให้การขอให้ยกฟ้อง ระหว่างพิจารณา จำเลยยื่นคำร้องขอให้เรียกบริษัท น.เข้ามาเป็นจำเลยร่วมโดยอ้างว่า หากศาลพิพากษาให้จำเลยแพ้คดี จำเลยอาจฟ้องจำเลยร่วมเพื่อการใช้สิทธิไล่เบี้ยหรือเพื่อใช้ค่าทดแทน ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาต จำเลยร่วมให้การขอให้ยกฟ้อง โจทก์ในส่วนของจำเลย และขอให้จำเลยร่วมรับผิดชอบชำระหนี้ตามฟ้องแก่โจทก์ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลยและจำเลยร่วม กำหนดค่าทนายความให้จำเลย 90,000 บาท จำเลยร่วม 30,000 บาท และกำหนดค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้จำเลย 20,000

บาท ให้จำเลยร่วม 5,000 บาท ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ในปัญหาที่ยังมิได้วินิจฉัยต่อไปตามรูปคดี ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้ศาลชั้นต้นรวมสั่งเมื่อทำคำพิพากษาใหม่

จำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยเพียงว่า ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ในปัญหาที่ยังมิได้วินิจฉัยต่อไปตามรูปคดี นั้นชอบหรือไม่ คดีนี้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าการฟ้องคดีของโจทก์เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต จึงพิพากษายกฟ้องโจทก์โดยไม่ได้นับวินิจฉัยปัญหาอื่นอีก แต่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 เห็นว่า การฟ้องคดีของโจทก์ไม่ใช่การใช้สิทธิโดยไม่สุจริต โจทก์สามารถฟ้องคดีนี้ได้ จึงให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้น และให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่เพื่อวินิจฉัยปัญหาต่อไปตามรูปคดี จึงมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า การฟ้องคดีของโจทก์เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลย ในฐานะที่จำเลยเป็นลูกหนี้ของบริษัท น. จำเลยร่วม ซึ่งโจทก์และจำเลยร่วมทำสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องต่อกัน เพื่อโอนสิทธิเรียกร้องที่จำเลยร่วมมีอยู่ต่อจำเลยไปให้โจทก์ เพื่อให้โจทก์ใช้สิทธิเรียกร้องการชำระหนี้จากจำเลยแทน จำเลยร่วมได้ โดยโจทก์จ่ายเงินเป็นค่าตอบแทนให้จำเลยร่วม นิติสัมพันธ์ของโจทก์และจำเลยร่วมจึงเป็นไปตามสัญญาโอนสิทธิเรียกร้อง และเมื่อโจทก์อ้างว่าได้ดำเนินการมีหนังสือบอกกล่าวแจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวไปยังจำเลยโดยชอบแล้ว โจทก์ในฐานะผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง จึงมีสิทธิเรียกร้องเอาหนี้สินที่จำเลยค้างชำระอยู่แก่จำเลยร่วมได้ ตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 303 และ มาตรา 306 ซึ่งหนี้สินที่จำเลยมีอยู่ต่อจำเลยร่วมเป็นหนี้ตามสัญญาซื้อขายสินค้าที่จำเลยซื้อไปจากจำเลยร่วม นิติสัมพันธ์ของโจทก์และจำเลยจึงเป็นไปตามสัญญาซื้อขายสินค้าที่จำเลยและจำเลยร่วมทำไว้ต่อกัน เมื่อความรับผิดชอบของจำเลยร่วมกับโจทก์เป็นไปตามสัญญาโอนสิทธิเรียกร้อง แต่ความรับผิดชอบของจำเลยกับโจทก์เป็นไปตามสัญญาซื้อขายสินค้าดังกล่าวแล้ว จึงเป็นคนละส่วนกัน โจทก์ย่อมสามารถฟ้องจำเลยร่วมตามสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องได้ หากการผิดสัญญาโอนดังกล่าวทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย และสามารถฟ้องจำเลยตามสัญญาซื้อขายได้เช่นกัน หากโจทก์ไม่ได้รับชำระหนี้ตามสัญญาซื้อขายที่จำเลยร่วมนำมาโอนให้แก่โจทก์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสัญญาโอนสิทธิเรียกร้อง ข้อ.12 มีข้อความระบุไว้อย่างแจ้งชัดว่า หากโจทก์ไม่ได้รับชำระหนี้ไม่ว่าด้วยเหตุประการใด ๆ จำเลยร่วมตกลงยินยอมชดเชยหนี้ที่ค้างพร้อมดอกเบี้ย และข้อ.18.2 มีข้อความระบุชัดว่า โจทก์มีสิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีได้ทั้งกับจำเลยร่วมและกับจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ของจำเลยร่วมด้วย ส่วนความรับผิดชอบของจำเลยร่วมและจำเลยที่จะต้องรับผิดชอบต่อโจทก์อย่างไรบ้างนั้น ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงตามข้อต่อสู้ของจำเลยร่วมและจำเลย อย่างกรณีที่จำเลยอ้างว่า ไม่มีหนี้สินตามสัญญาซื้อขายต่อจำเลยร่วม หรือใบส่งสินค้า/ใบกำกับภาษีและใบวางบิลเป็นเอกสารปลอม หรือไม่ได้รับคำบอกกล่าวแจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องจากโจทก์ และประเด็นอื่น ๆ ตามข้อต่อสู้ของจำเลย ล้วนเป็นประเด็นที่ศาลชั้นต้นยังไม่ได้วินิจฉัยทั้งสิ้น แม้การฟ้องคดีของโจทก์ซึ่งเคยฟ้องจำเลยร่วมมาก่อนที่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ โดยอ้างใบส่งสินค้า/ใบกำกับภาษีและใบวางบิล 102 ฉบับ ซึ่งตรงกับเอกสารที่ใช้เป็นหลักฐานในการฟ้องจำเลยคดีนี้ แต่ความรับผิดชอบของจำเลยร่วมและความรับผิดชอบของจำเลยเป็นไปตามสัญญาคนละส่วนกันดังวินิจฉัยแล้วข้างต้น เมื่อโจทก์ได้รับความเสียหายเป็นการถูกโต้แย้งสิทธิโจทก์ย่อมสามารถฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้ ไม่ใช่เรื่องการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตแต่อย่างใด ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้น และให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ในปัญหาที่ยังไม่ได้

วินิจฉัยต่อไปตามรูปคดี จึงชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน
ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

พันธุ์เลิศ บุญเลี้ยง · อุทัย โสภาโชติ · ธีรพงศ์ อุ่นชัย

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6557/2567>